

CORVIN MÁTYÁS ÁLTALÁNOS ISKOLA KERTVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA

Történelem 7. Tanmenet 2017/2018-as tanév

Óraszám: 72 óra (heti 2 óra)

Átdolgozta: Bereczkiné Sörös Judit
Kecskemét, 2017.szeptember 20.

Témák	Óraszám
A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei	12
Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	8
A nagyhatalmak versengése és az első világháború	9
A történelmi Magyarország felbomlása	9
Európa és a világ a két világháború között	11
Magyarország a két világháború között	8
A második világháború	11
Év végi ismételtes, Öko-projekt	4
összesen:	72

A tanmenetjavaslatban található rövidítések magyarázata:

- F: fogalmak, szakkifejezések
- É: évszámok
- N: nevek
- T: topográfiai ismeretek
- ÉK: értelmező kulcsfogalmak
- TK: tartalmi kulcsfogalmak

Éves órakeret didaktikai felosztása

Új tananyagot feldolgozó óra: 48 óra

Ismétlő, összefoglaló, gyakorló óra: 15 óra

Ellenőrző óra: 7 óra

Projekt óra: 2 óra

A tanmenetben használt kifejezések, rövidítések, kiemelések:

- 1.) Félkövér betűtípussal szedve: tantárgyi alapkövetelmények, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók számára kijelölt alapkövetelmények, tanulói tevékenységek
- 2.) Késsel kiemelve : a szabadon felhasznált órakeret. (10%)
- 3.) Zölddel kiemelve: a tanulói tevékenységek oszlopban a kulcskompetenciák, szükséges ismeretek, képességek, attitűdök
- 4.) Dőlt betűvel szedve: A tantárgyi kapcsolódási pontok az „Ismeretanyag” oszlopban.

Bevezetés

A tanmenet az EMMI 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet (NAT 2012), az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2.sz. melléklet Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára történelem a Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola, Kertvárosi Általános Iskola helyi tanterve a történelem az általános iskolák 5–8. évfolyama számára alapján készült.

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
I. A NEMZETÁLLAMOK KORA ÉS A GAZDASÁGI ÉLET ÚJ JELENSÉGEI					
1.	Bevezető óra	Év eleji ismételtes a tanulócsoporthal. A polgárosodás korának politika- és gazdaságtörténeti áttekintése. A fontosabb személyek és fogalmak felidézése. A tankönyv, a munkafüzet és az atlasz átlapozása annak céljából, hogy előzetesen megbeszéljék milyen korokról és témákról fognak tanulni.	1. Ismeretszerzés, tanulás F) A történelmi kulcsfogalmak ismerete és alkalmazása Az ismeretek rendszerezése, a történelmi megismerést elősegítő általánosítások megfogalmazása történelmi fogalmak segítségével.	ÉK: változás és folyamatosság, ok és következmény TK: politika, gazdaság	
2.	Év eleji ismételtes 1.	A hatodikos tananyag fontosabb személyneveinek, földrajzi neveinek és évszámainak, fogalmainak és összefüggéseinek átismételése. A reformkor felidézése.	3. Tájékozódás térben-időben Térképhasználat, évszámok felismerése, időszalagon való elhelyezése	A hatodikos tananyag legfontosabb évszámai, személynevei és fogalmai.	
3.	Év eleji ismételtes 2.	A hatodikos tananyag fontosabb személyneveinek, földrajzi neveinek és évszámainak, fogalmainak és	1. Ismeretszerzés, tanulás 3. Tájékozódás térben-időben Térképhasználat, évszámok felismerése, időszalagon való	A hatodikos tananyag legfontosabb évszámai, személynevei és fogalmai	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		összefüggéseinek átisméltése. A március 15-i események. Az áprilisi törvények. Forráselemzés, szövegértési feladatok.	elhelyezése		
4.	Év eleji isméltés 3.	A hatodikos tananyag fontosabb személyneveinek, földrajzi neveinek és évszámainak, fogalmainak és összefüggéseinek átisméltése. Támadás az alkotmányos Magyarország ellen. Az 1848/1849-es szabadságharc kezdeté és folyamata.	1. Ismeretszerzés, tanulás 3. Tájékozódás térben-időben Térképhasználat, évszámok felismerése, időszalagon való elhelyezése	A hatodikos tananyag legfontosabb évszámait, személyneveit és fogalmait	
5.	Év eleji isméltés 4.	A hatodikos tananyag fontosabb személyneveinek, földrajzi neveinek és évszámainak, fogalmainak és összefüggéseinek átisméltése. A szabadságharc második szakasza.	1. Ismeretszerzés, tanulás 3. Tájékozódás térben-időben Térképhasználat, évszámok felismerése, időszalagon való elhelyezése	A hatodikos tananyag legfontosabb évszámait, személyneveit és fogalmait	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		A dicsőséges tavaszi hadjárat.			
6.	Év eleji ismétlés 5.	A hatodikos tananyag fontosabb személyneveinek, földrajzi neveinek és évszámainak, fogalmainak és összefüggéseinek átismétlése. A szabadságharc leverése és az aradi vértanúk.	1. Ismeretszerzés, tanulás 3. Tájékozódás térben-időben Térképhasználat, évszámok felismerése, időszalagon való elhelyezése	A hatodikos tananyag legfontosabb évszámai, személynevei és fogalmai	
7.	1. Európa a világ élén	A 19. századi Nyugat-Európa nagyhatalmainak, Angliának és Franciaországnak a bemutatása. Az alkotmányos monarchiák politikai, társadalmi fejlődésének, polgári jellegük megerősödésének ismertetése. Anglia gyarmati politikájának bemutatása. Franciaország politikájának ismertetése, a gyarmati rivális Angliához, a gyengülő Habsburg Birodalomhoz és az erősödő Poroszországhoz kapcsolódóan.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Egy korszakon belül lezajlott változások bemutatása különböző szempontok szerint (politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális; helyi, regionális, globális; gyors, lassú, rövid távú, hosszú távú). (Pl. Nagy-Britannia fejlődése a 19. században.)	TK: társadalom, felemelkedés, népesedés, életmód, gazdaság, kereskedelem, politika, hatalmi ágak, egyeduralom, önkényuralom, királyság, császárság, köztársaság, birodalom	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
8.	2. A nemzetállamok kora	A nemzetállamokat létrehozó társadalmi, kulturális mozgatórugók, illetve Itália és a német régió társadalmi, gazdasági, külpolitikai helyzetének ismertetése. A német és olasz egység megvalósításának áttekintése, utalva a francia, Habsburg érdekekre, ellenérdekekre. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás D) Történeti események és jelenségek megfigyelése és összehasonlítása A történelmi párhuzamok felhasználása az események, jelenségek értelmezéséhez és megmagyarázásához. (Pl. Hasonlóságok és különbségek az olasz és német egység létrejöttében.) 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése. (Pl. Kisnémet és nagynémet egység.)	F: nemzetállam N: I. Vilmos császár, Bismarck É: 1859, 1871 T: Olaszország, Németország ÉK: ok és következmény TK: identitás, nemzet, nemzetiség, gazdaság, kereskedelem, politika, állam, királyság, császárság, köztársaság, birodalom	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
9.	3. A lehetőségek hazája	Az Amerikai Egyesült Államok 19. századi történelmének bemutatása. Az északi és déli államok eltérő gazdasági, társadalmi fejlődésének, az eltérő gazdasági érdekeiből fakadó politikai konfliktus felerősödésének bemutatása. A polgárháború történetének ismertetése.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. <i>(Észak és Dél különbözőségei.)</i> 2. Kritikai gondolkodás B) Emberi magatartások és döntések megfigyelése Egy politikai reformer életének megismerése és bemutatása abból a szempontból, hogy mit és miért akart megreformálni, mennyire sikerült reformjait megvalósítani. (Abraham Lincoln életútja, reformjai-tanulói kiselőadás)	F: polgárháború N: Lincoln É: 1861–1865 T: Amerikai Egyesült Államok ÉK: ok és következmény, interpretáció TK: társadalom, identitás, nemzet, népesedés, életmód, gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, kereskedelem, politika, állam, köztársaság, demokrácia	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
10.	4. Az ipari forradalom második szakasza	A 19. századi ipari forradalom második szakaszának áttekintése. Az ipari forradalom legfontosabb technikai vívmányainak, találmányainak és feltalálóiinak bemutatása, és az ipari forradalomnak a hétköznapiakra, az urbanizáció folyamatára, és az ebből fakadó új társadalmi problémákra, a munkásság politikai törekvéseire való hatása.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Néhány fontos tudományos felfedezés és technikai találmány jelentőségének értékelése abból a szempontból, hogy mennyire változtatta meg az emberek életét. (Edison találmányai-tanulói kiselőadás.)	F: szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia N: Edison , Marx ÉK: változás és folyamatosság TK: társadalom, társadalmi csoport, identitás, nemzet, társadalmi mobilitás, népesedés, életmód, gazdaság, pénzgazdálkodás, piac, állam, államszervezet, demokrácia <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Fizika:</i> <i>Korabeli felfedezések, újítások, találmányok (pl. autó, izzó, telefon). Ezek működésének elvei.</i>	
11.	Összefoglalás	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Egyes történelmi változások (pl. a globalizáció kezdete) jelentőségének megítélése. 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése	F: polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia, tömegkultúra N: I. Vilmos császár, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx É: 1859 (csata Solferinónál), 1861–1865 (polgárháború az	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
			A történelmi személyekről, eseményekről és korszakokról gyűjtött információk összerendezése megadott szempontok szerint.	Amerikai Egyesült Államokban), 1871 (a Német Császárság létrejötte) T: Olaszország, Németország, Amerikai Egyesült Államok ÉK: változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció TK: társadalom, társadalmi csoport, identitás, nemzet, nemzetiség, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, életmód, gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ágak, egyeduralom, önkényuralom, királyság, császárság, köztársaság, parlamentarizmus, demokrácia, közigazgatás, birodalom	
12.	Ellenőrzés	Számonkérés.			

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
II. ÖNKÉNYURALOM ÉS KIEGYEZÉS. A DUALIZMUS KORA MAGYARORSZÁGON					
13.	6. Magyarország az önkényuralom éveiben	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA <i>A személyiség szerepe a történelemben. A történelmi szereplők személyes tulajdonságainak hatása az események alakulására.</i> Az 1848–49-es szabadságharc bukásától az osztrák–magyar kiegyezési tárgyalásokig tartó időszaknak, az önkényuralom korának áttekintése. Annak megismerése, hogy Magyarországnak milyen lehetőségei voltak az önkényuralommal szembeni politikai fellépésre. A passzív ellenállás politikájának és Deák Ferenc ebben betöltött szerepének bemutatása. Deák Ferenc, Kossuth Lajos és Széchenyi István tetteinek összevetése az önkényuralom	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Érvekkel és bizonyítékokkal alátámasztott következtetések megfogalmazása arról, hogy mi és miért történt. (<i>Miért enyhített az önkényuralmi rendszeren Ferenc József császár?</i>) 2. Kritikai gondolkodás F) Történelmi problémák felismerése és elemzése Információk gyűjtése és mérlegelése egy-egy történelmi esemény vagy döntés hátterének megismeréséhez. (<i>Milyen ellenállási módokkal találkozunk Magyarországon az önkényuralom éveiben?</i>)	F: passzív ellenállás, emigráció N: Deák Ferenc, I. Ferenc József ÉK: változás és folyamatosság, történelmi nézőpontok TK: társadalom, életmód, nemzet, politika, állam, államforma, államszervezet, önkényuralom, birodalom <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> <i>Arany János: A walesi bárdok.</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		időszakában.			
14.	7. Az osztrák– magyar kiegyezés	A kiegyezés és Deák Ferenc szerepe létrejöttében. Az új dualista állam. Az 1867-es kiegyezési törvény, Ferenc József megkoronázásának bemutatása, érintve a dualista berendezkedés előnyeit és hosszú távú veszélyeit.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomán követése A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése. (Pl. Milyen kölcsönös engedményekkel jöhetett létre a kiegyezés?) 3. Kommunikáció A dualista rendszer államszerkezeti ábrájának elkészítése, és magyarázata. A kiegyezésben főszerepet játszó személyiség portréjának bemutatása (Deák Ferenc, Eötvös József, Ferenc József)	F: emigráció, kiegyezés, amnesztia, közös ügyek, dualizmus N: gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József É: 1867 T: Osztrák–Magyar Monarchia ÉK: történelmi nézőpontok, ok és következmény, jelentőség TK: társadalom, nemzet, gazdasági rendszer, politika, állam, államforma, államszervezet Kapcsolódási pontok: Vizuális kultúra: Korabeli fotók, albumok; részletek a Magyar évszázadok	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
				<i>című tévésorozatról.</i>	
15.	8. Beköszöntenek a boldog békeidők	Magyarország 1867-től a századfordulóig tartó időszakának bemutatása politika- és gazdaságtörténeti vonatkozásban. Az intenzív gazdasági fejlődés, a modern infrastruktúra kiépülésének, a polgárosodás és városiasodás folyamatának ismertetése. A gazdaság élénkítési folyamatának áttekintése. Ganz Ábrahám és a magyar nehézipari sikertörténet bemutatása.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése A politikai, társadalmi, gazdasági változások megkülönböztetése egymástól. <i>(Pl. Hogyan hatottak a gazdasági változások a társadalomra?)</i> E) A földrajzi tényezők szerepének felismerése az emberek életében Földrajzi adottságok jellemzése, összehasonlítása, következtetések levonása. <i>(Miért maradt hazánk agrárország?)</i>	F: agrárország TK: társadalom, életmód, város, nemzet, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, erőforrás, termelés, gazdasági teljesítmény, pénzgazdálkodás, politika, állam	
16.	10. Társadalmi változások Magyarországon a 19. század	Magyarország társadalomtörténetének bemutatása a 19. század második felére vonatkozóan. Az új, alkotmányos alapokon kibontakozó ipari fejlődés a	1. Ismeretszerzés, tanulás C) Ismeretszerzés elsődleges forrásokból A képi források áttekintése abból a szempontból, hogy milyen kérdésekre adhatnak	TK: társadalom, társadalmi csoport, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdasági válság, kereskedelem, piac, vallás	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
	második felében	társadalom minden rétegét érintő változásokat hozott. A régi társadalmi szerkezetben bekövetkező átalakulás, és egy új, polgári és munkás társadalom születésének megismerése. A jellegzetesen közép-európai torlódott társadalom felépítésének és működésének, a régi feudális rétegek és a paraszti társadalom, valamint az urbánus, polgári társadalom egymás mellett élésének bemutatása. Az új polgári létforma jelenségeinek, a városi társadalom mindennapjainak megismertetése.	választ. (Pl. Mely társadalmi csoportokat jelenítik meg a tankönyv képei?) F) A történelmi kulcsfogalmak ismerete és alkalmazása Az ismeretek rendszerezése, a történelmi megismerést elősegítő általánosítások megfogalmazása történelmi fogalmak segítségével. (Pl. a vidéki és a városi társadalom összehasonlítása.) 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Az emberek hajdani és mai életmódjának összehasonlítása saját tapasztalatok, elbeszélések, leírások és képek alapján.	Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: A családok eltérő helyzete, életszínvonala a XIX. század végén.	
17.	11. Oktatás és egészségügy a dualizmus korában	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA <i>Kommunikáció, lényegkiemelés:</i> <i>A dualizmus kori magyar társadalmi fejlődés két sikeres területének, az oktatásnak és az</i>	1. Ismeretszerzés, tanulás A) Kérdések és feltevések önálló megfogalmazása Személyes érdeklődésen alapuló kérdések	ÉK: ok és következmény TK: társadalom, életmód, város, politika, állam	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		egészségügynek a bemutatása a legfontosabb adatokkal. Az Eötvös-féle oktatási reformokhoz kapcsolódó közoktatási rendszer kiépülésének, a szakoktatás és felsőoktatás új intézményeinek, európai színvonalának bemutatása.	megfogalmazása. (Pl. <i>Miért fejlődhetett jelentős mértékben a közoktatás és az egészségügy Magyarországon a dualizmus korában?</i>) 3. Kommunikáció C) Rajzok, modellek, makettek és tárgyak készítése Egyszerű vázlatrajz vagy magyarázó ábra készítése (pl. <i>a korabeli oktatási rendszerről</i>).	<i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> <i>A családok eltérő helyzete, életszínvonala a XIX. század végén.</i>	
18.	12. A sokarcú város: Budapest Magyarország városiasodása (Olvasmány)	A dualizmus kori magyar városiasodás folyamatának áttekintése. Annak bemutatása, hogy Budapest fővárossá fejlődésének folyamata milyen szakaszokból állt, továbbá hogy világvárossá növekedésének milyen okai és feltételei, pozitív és árnyoldalai voltak. A belváros és az első külvárosi munkásnegyedek kiépülésének, a millenniumi ünnepekhez és a világkiállításához kötődő	1. Ismeretszerzés, tanulás C) Ismeretszerzés elsődleges forrásokból A művészeti alkotások alapján következtetések levonása arról, hogy milyennek látták az életüket a korabeli emberek: pl. mit láttak benne szépnek és örömtelinek, és mit láttak benne rossznak és elkeserítőnek. 3. Kommunikáció	F: millennium É: 1896 T: Budapest TK: társadalom, életmód, város, gazdaság, állam, közigazgatás <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Ének-zene:</i> <i>Liszt Ferenc zenéje. A kort idéző híres operarészletek.</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		fejlesztéseknek az áttekintése. A városi társadalom, a városi élet mindennapjainak, és néhány regionális központ, vidéki nagyváros fejlődésének bemutatása.	<i>Beszámoló a millenniumi eseményekről a kor fény- és árnyoldalait is bemutatva</i>	Magyar nyelv és irodalom: <i>Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk</i> Vizuális kultúra: <i>A századforduló magyar építészeti emlékei</i> Technika, életvitel és gyakorlat: <i>A családok eltérő helyzete, életszínvonala a XIX. század végén.</i>	
19.	Összefoglalás	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	3. Kommunikáció A) Események, történetek elbeszélése Egy történelmi esemény vagy eseménysorozat (pl. millennium) bemutatása az események közötti összefüggések, az okok és következmények bemutatásával együtt. B) Beszámoló készítése A történelmi személyekről (pl. a haza bölcséről), eseményekről (a kiegyezésről) és korszakokról (a dualizmus koráról)	F: passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia, vallási egyenjogúság N: Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József. É: 1867, 1896. T: Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
			gyűjtött információk összerendezése megadott szempontok szerint.		
20.	Ellenőrzés	Számonkérés.			
III. A NAGYHATALMAK VERSENGÉSE ÉS AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ					
21.	13. A gyarmat- birodalmak kora	A19. századi gyarmatosítás és nagyhatalmi versengés lényegének és folyamatának bemutatása.	4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése. (Pl. Hasonlítsuk össze egymással az európai hatalmak gyarmatainak a nagyságát!)	ÉK: történelmi nézőpont TK: gazdaság, erőforrás, politika, birodalom	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
22.	14. A nagyhatalmi ellentétek kiéleződése	Az első világháborús szövetségi rendszerek kialakulásának, az egyre fokozódó fegyverkezési versenynek és a nagyobb nemzetközi konfliktusoknak a bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	1. Ismeretszerzés, tanulás <i>Jegyzetek készítése Európa nagyhatalmainak vezetőiről. (Pl. II. Vilmos, Ferenc József, II. Miklós.)</i>	N: II. Vilmos, II. Miklós T: Oroszország ÉK: ok és következmény TK: nemzet, nemzetiség, politika, állam, birodalom, háború, hadsereg <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Földrajz:</i> <i>Európa, és benne a Balkán helye a mai földrajzi térképeken.</i>	
23.	15. Az első világháború kirobbanása. Tömegek és gépek háborúja	Annak bemutatása, hogy az első világháború milyen körülmények között robbant ki. A konfliktus kiszélesedése és az ehhez vezető közvetlen okok bemutatása. A háborús felek stratégiai elképzeléseinek ismertetése, továbbá a hadviselésben bekövetkező forradalmi változások és azok háborúra gyakorolt hatásainak a	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Annak helyes értelmezése, hogy a történelmi eseményeknek egyszerre többféle oka és következménye lehet; az okok és következmények összegyűjtése, csoportosítása, rangsorolása	F: casus belli, villámháború, állásháború/állóháború, kétfrontos háború É: 1914. július 28, 1914-1918 T: Szarajevó, Szerbia, Oroszország TK: nemzet, nemzetiség, erőforrás, politika, állam, birodalom, háború, hadsereg	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		bemutatása. A fontosabb hadszínterek, a gépesítés, a tömeghadsereg, az állásháború és lövészárokharc, a hátország fogalmainak ismertetése, valamint a haditechnika, a tengeri hadviselés, a gazdasági háború és a vegyi fegyverek kérdéseinek taglalása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	különböző szempontok szerint. (Pl. a háború kirobbanásának közvetett és közvetlen okai.) 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján (pl. a front és a hátország szenvedéseiről). 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk (pl. főbb frontok, háborús események) azonosítása és értelmezése.	<i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Kémia:</i> <i>Vegyi fegyverek kémiai alapjai.</i> <i>Ének-zene:</i> <i>Katonanóták archív felvételekről.</i> <i>Vizuális kultúra:</i> <i>Korabeli fotók, albumok.</i>	
	A nők helyzete a háború alatt. Állatok a fronton (Olvasmány)	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA Kommunikáció: beszámoló készítése. A világháború évei alatt a katonai hadműveletek bemutatásán felül a nők hátországi munkájának jelentősége és az állatok	1. Ismeretszerzés, tanulás D) Ismeretszerzés másodlagos forrásokból Történelmi ismertető vagy magyarázó szöveg lényegének összefoglalása; kérdések megválaszolása, események bemutatása e	F: hátország ÉK: történelmi nézőpont, jelentőség TK: erőforrás, gazdasági teljesítmény, társadalmi csoport	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		szerepének bemutatása a fronton.	szövegek segítségével. <i>(pl. a nők háborúban betöltött szerepe).</i>		
24.	16. Önkényuralomból a diktatúrába: Oroszország a bolsevikok kezében	Az 1917-es oroszországi bolsevik hatalomátvétel és a polgárháború áttekintése. A cári birodalom helyzetének bemutatása az első világháború idején. Azon tényezők, társadalmi feszültségek, gazdasági nehézségek ismertetése, amelyek az alkotmányos erők gyengeségéhez vezettek. Lenin politikai pályájának bemutatása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése <i>(pl. 1917 oroszországi történeteiről).</i> Eseményekről, jelenségekről szerzett információk rendezése okok és következmények szerint. <i>(Pl. Miért éppen Oroszország?)</i> 3. Kommunikáció	F: szovjet, bolsevik N: II. Miklós, Lenin É: 1917 T: Oroszország, Pétervár	
25.	17. A háború befejeződik	Az első világháború utolsó két évének áttekintése, a német fegyverszünet megkötésével bezárólag. Annak ismertetése, hogy az anyagháborúban kimerülő Németország	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése <i>(pl. a háború két utolsó évének a főbb</i>	N: Wilson É: 1918. november 11. T: Amerikai Egyesült Államok ÉK: jelentőség	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		tengeralattjáró-háborút folytatott az antant hatalmakkal szemben, hogy elzárja őket a világpiactól, gyarmataiktól, az Amerikai Egyesült Államok gazdaságától. Annak taglalása, miért vált ki Oroszország 1917-ben a háborúból, és az Amerikai Egyesült Államok Angliával és Franciaországgal való érdekközösségének felvázolása. A központi hatalmak 1917–1918-as utolsó, az olasz és nyugati fronton való erőfeszítéseinek, illetve az USA hadseregével megerősödő antant 1918-as ellentámadásának és győzelmének bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	<i>történeteiről).</i> Eseményekről, jelenségekről szerzett információk rendezése okok és következmények szerint. (Pl. <i>a korlátlan német tengeralattjáró-háború és az USA hadbalépésének összefüggései.</i>) 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján (pl. <i>az utolsó háborús év történeteiről</i>).	TK: erőforrás, gazdasági teljesítmény, politika, állam, háború, hadsereg <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Ének-zene:</i> <i>Katonanóták archív felvételeiről.</i> <i>Vizuális kultúra:</i> <i>Korabeli fotók, albumok</i>	
26.	18. A Párizs környéki békék	Az első világháborút lezáró béketárgyalások és békeszerződések bemutatása. A vesztesékekkel szembeni elbánást illetően a győztes hatalmak érdekeinek és	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Eseményekről, jelenségekről szerzett információk rendezése okok és	F: békediktátum N: Clemenceau, 4 Nagy ÉK: történelmi idő, történelmi forrás, tény és bizonyíték TK: nemzet, nemzetiség,	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		céljainak ismertetése. A Párizs környéki békék résztvevőinek és menetének, a versailles-i rendezést követő új európai berendezkedésnek és kihívásoknak a bemutatása. Az Osztrák–Magyar Monarchia utódállamainak és a kelet-közép-európai országok új határainak áttekintése. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	következmények szerint. <i>(Pl. Mennyiben érvényesültek a győztesek érdekei a béketárgyalásokon?)</i> 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Egyes történelmi változások jelentőségének megítélése. <i>(Pl. Mennyiben érvényesült a nemzetek önrendelkezési joga?)</i> 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése. <i>(Pl. Olvassuk le a változásokat a békerendezés utáni térképről!)</i>	gazdaság, erőforrás, politika, államforma, birodalom, szuverenitás, hadsereg <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Földrajz:</i> <i>Kelet- és Közép-Európa térképe.</i>	
27.	Gyakorlás. Rész összefoglalás	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA Projektek bemutatása. Gyakorlás egyéni és csoportos feladatmegoldáson keresztül.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése <i>(pl. a háború menetéről).</i>	ÉK: történelmi nézőpont	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
28.	Összefoglalás	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Egyes történelmi (pl. az oroszországi és a háború utáni kelet-közép-európai) változások jelentőségének megítélése. 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése. A történelmi személyekről (pl. Leninről), eseményekről (pl. a bolsevik hatalomátvételről) és korszakokról (pl. a háborúról) gyűjtött információk összerendezése megadott szempontok szerint.	F: villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború N: II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós É: 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel). T: Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország ÉK: történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, jelentőség, történelmi nézőpont. TK: társadalom, társadalmi csoport, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági teljesítmény, politika, állam, államforma, államszervezet,	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
				birodalom, szuverenitás, háború, hadsereg.	
29.	Ellenőrzés	Számonkérés.			
IV. A TÖRTÉNELMI MAGYARORSZÁG FELBOMLÁSA					
30.	19. Magyarország az első világháború előtti években	A századfordulótól az első világháború kitöréséig tartó időszak magyar történelmének áttekintése. A Szabadelvű Párt bukásának és az életkörülmények romlásának, valamint a választójogból eredő társadalmi elégedetlenségeknek a taglalása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése (pl. a századforduló utáni hatalmi váltásokról). Eseményekről, jelenségekről szerzett információk rendezése okok és következmények szerint. (Pl.		

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
			<i>A társadalmi feszültségek okai és következményei.)</i>		
31.	20. Magyarok az első világháborúban	Magyarország első világháborúban betöltött szerepének, részvételének bemutatása. Annak áttekintése, hogy melyek voltak a közös hadsereg és a magyar honvédség harcainak főbb színterei, hogyan alakultak az egyes frontok, a nagyobb csaták. Magyarország stratégiai céljainak és érdekeinek bemutatása, különös tekintettel Románia és Szerbia viszonylatában. Magyarország háborús veszteségeinek taglalása, és annak bemutatása, hogyan teltek a háborús évek hétköznapijai a frontokon és a hátszágban.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése (pl. a háború magyar frontjairól). 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján (pl. a Magyar Királyság háborús veszteségeiről).	TK: nemzet, politika, állam, birodalom, háború, hadsereg <i>Vizuális kultúra:</i> <i>Korabeli fotók, albumok; részletek a Magyar évszázadok című tévésorozatból.</i> <i>Vizuális kultúra:</i> <i>Aba-Novák Vilmos: Hősök kapujának freskói Szegeden.</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
32.	21. Az őszirózsás forradalom	Az első világháború utáni magyarországi belpolitikai események, az őszirózsás forradalom, és a Károlyi-kormány demokratikus reformok bevezetésére tett kísérletének bemutatása. A háború utáni gazdasági, politikai válság, az új politikai irányzatok és pártok erőviszonyainak bemutatása. A Magyar Nemzeti Tanács politikai programjának, Magyarország elszakadásának a Monarchiától és az őszirózsás forradalom főbb eseményeinek áttekintése. A Károlyi-kormány politikai törekvései.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése. <i>(Pl. A Károlyi-kormányzat demokratikus reformjainak számbavétele.)</i> 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján. (Pl. Az ország háború utáni helyzetéről.)	F: őszirózsás forradalom N: Károlyi Mihály É: 1918. október vége	
33.	Gyakorlás	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA Gyakorlás egyéni és csoportos feladatmegoldáson keresztül. Dramatizálás, szövegelemzés, forrásfeldolgozás.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomán követése A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése <i>(pl. választójog és földosztás).</i>	ÉK: Ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
34.	22. A történelmi Magyarország megszállása	Magyarország 1918–1919-es fokozatos antant megszállásának bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata. A Károlyi-kormány nemzetiségi politikájának, külpolitikai céljainak és lehetőségeinek, a wilsoni pontokon alapuló pacifista politika kudarcának ismertetése. Az antant és a magyar kormány közötti tárgyalások és a Vix-jegyzék belpolitikai erőviszonyokra gyakorolt hatásának ismertetése. Annak taglalása, miként szerezte meg a hatalmat a Kommunisták Magyarországi Pártja .	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján (<i>pl. Károlyi Mihály tevékenységéről</i>). 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése (<i>pl. Magyarország területi veszteségeiről</i>).	T: Csehszlovákia, Románia TK: társadalom, társadalmi csoport, identitás, város, nemzet, nemzetiség	
35.	23. Tanácsköztársaság, proletárdiktatúra	Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság történetének feldolgozása. A proletárdiktatúra győzelme körülményeinek, a tanácskormány belpolitikai	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Egyszerű cselekményvázlat készítése (<i>pl. a tanácskormány főbb intézkedéseiről</i>).	F: tanácsköztársaság, vörösteror, proletárdiktatúra N: Kun Béla É: 1919. március TK: társadalom, társadalmi	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		törekvéseinek, a kommunista erőszakszervezetek működésének, az ellenforradalmi erők szerveződésének bemutatása. A Vörös Hadsereg harcainak ismertetése a vereségig, a proletárdiktatúra bukásáig. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján (<i>pl. a Vörös Hadsereg harcairól</i>). 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése (<i>pl. az északi hadjáratról</i>).	csoport, elitréteg, középréteg, alsó réteg	
36.	24. A Horthy-korszak kezdete. A trianoni békeszerződés	A trianoni békediktátum feldolgozása. Forráselemzés. Az antant résztvevők és a leendő kisantant államok érdekeinek, a wilsoni eszme és a reálpolitika ellentéteinek ismertetése. A békepontok és azoknak a Kárpát-medence társadalmaira, gazdaságára, nemzetiségi, etnikai helyzetére gyakorolt hatásainak bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Annak helyes értelmezése, hogy az eseményeknek egyszerre többféle oka és következménye lehet. (<i>Pl. A trianoni békediktátum okai és következményei.</i>) 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése A változások okainak és következményeinek	F: revízió É: 1920. június 4. ÉK: ok és következmény TK: lesüllyedés, nemzet, nemzetiség <i>Vizuális kultúra: Korabeli fotók, albumok; részletek a Magyarország története című tévésorozatról.</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
			számbavétele és kiértékelése. (Pl. a Sopron környéki népszavazás értékelése.) 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása, értelmezése. (Pl. a területi változások nyomon követése.)		
37.	Összefoglalás	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése. (Pl. az őszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság okai és következményei.)	F: őszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörösteror N: Károlyi Mihály, Kun Béla É: 1918. október vége, 1919. március, 1920. június 4. T: Csehszlovákia, Románia ÉK: Ok és következmény, tény és bizonyíték, történelmi nézőpont	
38.	Ellenőrzés	Számonkérés.			
V. EURÓPA ÉS A VILÁG A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT					

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
39.	25. A világ a húszas években A témakör kiselőadásainak megtervezése, megbeszélése.	Az 1920-as évek egyetemes történetének feldolgozása, a világháború után, a húszas évek közepén kibontakozó általános gazdasági fellendülés és az európai változások bemutatása. A kisantant létrejöttének, a fasiszta Olaszország megszületésének és berendezkedésének, valamint az USA világhatalommá válásának bemutatása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Eseményekről, jelenségekről szerzett információk rendezése okok és következmények szerint. (Pl. A kisantant létrejöttének okai és következményei.) 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Az emberek hajdani és mai életmódjának összehasonlítása saját tapasztalatok, elbeszélések, leírások és képek alapján (termelés, fogyasztás, elosztás). (Pl. az amerikai életmód változásai.)	F: kisantant, fasizmus N: Mussolini ÉK: történelmi változások TK: társadalom, társadalmi csoport, gazdaság, politika, állam, államforma, államszervezet, egyeduralom, demokrácia, diktatúra	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
40.	26. Kommunista diktatúra a Szovjetunióban Az emberek hétköznapijai a Szovjetunióban (Olvasmány)	A Szovjetunió történetének feldolgozása a második világháborúig. Sztálin hatalomra kerülésének, a diktatúra fő jellemzőinek, a személyi kultusz és a rendőrállam kiépülésének ismertetése. A szocialista tervezgazdálkodás működésének, az erőltetett iparosítás folyamatának, a mezőgazdaság kizsákmányolásának bemutatása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése 2. Kritikai gondolkodás B) Emberi magatartások és döntések megfigyelése A tanulságok levonása történelmi személyek tettei alapján. (Pl. Ítéljük meg Sztálin személyi kultuszát!)	F: kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, proletárdiktatúra N: Sztálin É: 1922 T: Szovjetunió TK: társadalom, társadalmi mobilitás, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági teljesítmény, politika, állam, államszervezet, diktatúra, közigazgatás	
41.	27. Társadalmi szerep, öltözködés, életmód. Nők a húszas-harmincas években	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA <i>A nők társadalmi szerepének bemutatása a 20. század első felében. A polgári életmód terjedéséből fakadó új gazdasági, családi szerepkörük, a női polgári életmód mindennapjainak ismertetése.</i> A női jogegyenlőség és emancipáció jelenségeinek, illetve közéleti, politikai	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Az emberek hajdani és mai életmódjának összehasonlítása saját tapasztalatok, elbeszélések, leírások és képek alapján. (Pl. Miben változott meg a nők élete az 1920–1930-as években?)	TK: társadalom, életmód, város, gazdaság	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		szerepvállalásuknak a bemutatása.			
42.	Kiselőadások, ismeretszerzés az osztály tagjaitól. Első témakör	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA A korszakot meghatározó találmányok és egyéb vívmányok bemutatása. Önálló információgyűjtés. Történelmi ismertető vagy magyarázó szöveg lényegének összefoglalása.	3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Beszámoló, kiselőadás készítése adott történelmi témáról megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. (Pl. egy találmány története.)	ÉK: történelmi nézőpont	
43.	28. A gazdasági világválság az Amerikai Egyesült Államokban és Európában A nagy gazdasági világválság mezőgazdasági hatásai (Olvasmány)	Az 1929-es amerikai gazdasági összeomlás és az ebből kialakuló világgazdasági válság bemutatása a harmincas évek közepéig. Az amerikai tőzsdekrach okainak és a washingtoni kormányzat rövidtávú válaszlépéseinek ismertetése. A válság belső fokozódásának és az európai gazdaságokra, illetve a világgazdaságra való hatásának ismertetése. A Roosevelt-kormányzat „New Deal” programjának, valamint	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Az információk csoportosítása (pl. a gazdasági világválságról) az esemény, tevékenység vagy jelenség típusa szerint: társadalmi, politikai, gazdasági, tudományos, kulturális. 3. Kommunikáció A) Események, történetek elbeszélése Egy történelmi esemény	F: részvény, tőzsde, gazdasági válság N: Roosevelt É: 1929-1933 T: New York Kapcsolódási pontok: Vizuális kultúra: Fotók, albumok. Játékfilmek (pl. Chaplin: Modern idők), rajzfilmek (pl. Mickey egér), Walt Disney stúdiója (pl. Hófehérke és a hét törpe).	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		hatásainak, a gazdasági világválság megszűnésének áttekintése. A gazdasági válság és a szélsőséges politikai eszmék terjedése közötti összefüggések bemutatása.	vagy eseménysorozat bemutatása az események közötti összefüggések, az okok és következmények bemutatásával együtt. <i>(Hogyan számolta fel a válságot demokratikus eszközökkel Roosevelt?)</i>		
44.	29. Hitler hatalomra kerülése Németországban	Adolf Hitler politikai pályájának és a Nemzetiszocialista Német Munkáspárt hatalomra kerülésének bemutatása. A náci ideológia, az antiszemitizmus, a rasszizmus, az élettér és az „übermensch” fogalmainak ismertetése. A weimari köztársaság válsága és a szélsőséges politikai pártok megerősödésének gazdasági, politikai okainak feltárása. Az 1923. évi puccs és a választások eredményeinek bemutatása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Az információk csoportosítása az esemény, tevékenység vagy jelenség típusa szerint: társadalmi, politikai, gazdasági, tudományos, kulturális, vallási. <i>(Pl. A nemzetiszocialisták hatalomra jutásának főbb állomásai.)</i> 3. Kommunikáció A) Események, történetek elbeszélése Egy történelmi esemény	F: nemzetiszocializmus N: Hitler É: 1933 <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Vizuális kultúra:</i> <i>Dokumentum- és játékfilmek, fotók, albumok. Játékfilmek (pl. Chaplin: A diktátor)</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
			vagy eseménysorozat bemutatása az események közötti összefüggések, az okok és következmények bemutatásával együtt. <i>(Pl. Milyen eltérő eszközökkel számolták fel a gazdasági válságot az USA-ban és Németországban?)</i>		
45.	30. A náci terjeszkedés kezdetei Európában	1933-tól a náci Németország külpolitikájának, revizionista törekvéseinek és kelet-közép-európai hatalmi terjeszkedésének bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata. A náci párt belpolitikai, gazdasági megerősödésének és stabilitásának, ezzel párhuzamosan a versailles-i békerendszer lebontásának, a szabad fegyverkezési és a diplomáciai függetlenség visszaszerzésének áttekintése. Az átalakuló európai	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Az információk csoportosítása <i>(pl. német fegyverkezésről)</i> az esemény, tevékenység vagy jelenség típusa szerint: társadalmi, politikai, gazdasági, tudományos, kulturális, vallási. 3. Kommunikáció A) Események, történetek elbeszélése Egy történelmi esemény <i>(pl. Ausztria megszállása)</i> vagy	etáció	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		erőviszonyok taglálása, különös tekintettel Kelet-Közép-Európa kényszerpályára állására a náci Németország és a kommunista Szovjetunió szorításában.	eseménysorozat (pl. <i>Csehszlovákia elfoglalása</i>) bemutatása az események közötti összefüggések, az okok és következmények bemutatásával együtt. 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok Az események helyszíneinek megkeresése térképen. (Pl. <i>Hitler terjeszkedésének főbb állomásai.</i>)		
46.	Csoportmunka.	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA <i>A totalitárius rendszer elemzése.</i> Megadott szempontok szerinti bemutató előadás tartása. Önálló információgyűjtés. Történelmi ismertető vagy magyarázó szöveg lényegének összefoglalása, elemzése.	3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése A történelmi személyekről, eseményekről és korszakokról gyűjtött információk összerendezése megadott szempontok szerint. (Pl. a gazdasági világválság bemutatása.)	ÉK: történelmi nézőpont	
47.	Kiselőadások, ismeretszerzés az osztály tagjaitól.	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA <i>Híres személyek életútjának áttekintése.</i> (Ajánlás: Mussolini, Sztálin,	3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Önálló információgyűjtésre épülő beszámoló készítése	ÉK: történelmi nézőpont	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
	Második témakör	Hitler, F.D. Roosevelt, Churchill, Chamberlain.)	történelmi személyek életútjáról. Anyanyelvi kommunikáció		
48.	Összefoglalás	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése. (Pl. Igazold Foch marsall látnoki szavait, melyek a versailles-i békék megkötését követően hangzottak el: „Ez nem béke, hanem fegyverszünet húsz évre!”)	F: békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, tőzsde, részvény, gazdasági válság N: Clemenceau, Sztálin, Roosevelt, Mussolini, Hitler É: 1918. november 11, 1922, 1929, 1933. T: Szovjetunió, New York	
49.	Ellenőrzés	Számonkérés.			
VI. MAGYARORSZÁG A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT					

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
50.	31. A Horthy-korszak első éve. Bethlen István konszolidációs politikája	A Horthy-rendszer első évtizedének bemutatása. Az első Teleki-kormány tevékenységének, a király visszatérési kísérleteinek, és a trónfosztás kérdésének a bemutatása. Trianon negatív társadalmi és gazdasági hatásainak elemzése, illetve a bethleni konszolidáció gazdasági, kulturális és ideológiai összetevőinek bemutatása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Eseményekről, jelenségekről szerzett információk rendezése okok és következmények szerint. <i>(Pl. az ellenforradalmi rendszer jellemzői.)</i> 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Egyes történelmi változások jelentőségének megítélése. <i>(Pl. a választási rendszer változásai.)</i> 3. Kommunikáció A) Események, történetek elbeszélése	F: fehérterror, konszolidáció, numerus clausus N: Horthy Miklós, Bethlen István gróf, Teleki Pál É: 1920. március ÉK: történelmi nézőpont TK: társadalom, társadalmi csoport, identitás, felemelkedés, lesüllyedés, elitréteg, középréteg, alsó réteg, nemzet, nemzetiség	
51.	32. Oktatás, művelődés, tömegkultúra	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA Tájékozódás térben és időben: az ország és Budapest fejlődésének nyomon követése. Modernizáció és népszerűség. A Horthy-korszak	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Az információk csoportosítása az esemény, tevékenység vagy jelenség típusa szerint: társadalmi,		

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		kultúrtörténetének bemutatása. A Klebelsberg-féle oktatási reformnak, a közoktatás és közművelődés gyakorlati feltételei megteremtésének, új intézményeinek, és a két világháború közötti oktatáspolitikai eredményeinek a bemutatása. A tömegkultúra új jelenségeinek, a rádió és a mozi hatásainak ismertetése. A szabadidős tevékenységek, a turizmus és a tömegsport új jelenségeinek jellemzése.	politikai, gazdasági, tudományos, kulturális. 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomán követése Az emberek hajdani és mai életmódjának összehasonlítása saját tapasztalatok, elbeszélések, leírások és képek alapján. (Pl. Mennyiben változott a sportélet hazánkban az 1930-as évek óta?)		
52.	33. A világgazdasági válság hatásai Magyarországon. Magyar feltalálók és	A Horthy-korszak 1929–1936-ig tartó időszakának feldolgozása. A gazdasági világválság Magyarországra gyakorolt hatásainak bemutatása. A válságból, munkanélküliségből fakadó	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése 3. Kommunikáció B) Beszámoló készítése Rövid beszámoló készítése a tanultak és az olvasottak alapján (pl. Gömbös Gyula	N: Bánki Donát, Kandó Kálmán Kapcsolódási pontok: Biológia-egészségtan: Szent-Györgyi Albert izolálja a C-vitamint.	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
	tudósok a 20. században (Olvasmány)	társadalmi feszültségek ismertetése, a Bethlen-kormányzat sikertelen válaszlépéseinek és bukásának áttekintése. A válságból való kilábalással párhuzamosan Gömbös Gyula politikai pályájának bemutatása, a parlamentáris rendszer felszámolására tett kísérlet.	<i>politikai pályájáról).</i>		
53.	34. Magyarok a határokon túl A kultúra közösségteremtő ereje. Magyarok a határokon túl (Olvasmány)	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA Kommunikáció: Saját vélemények megfogalmazása történelmi helyzetekről Az elcsatolt területeken élő magyar kisebbségek két világháború közötti sorsának bemutatása. A Trianont követő elvándorlás, az anyaország és a határon túli magyarság kapcsolatának, a magyar kisebbségek jogainak és a kisebbségvédelem lehetőségeinek ismertetése. Az	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Az információk csoportosítása az esemény, tevékenység vagy jelenség típusa szerint: társadalmi, politikai, gazdasági, tudományos, kulturális, vallási. <i>(Pl. A többségi nemzetek milyen intézkedései sújtották a kisebbségben élő magyarságot?)</i> 2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése	T: Jugoszlávia	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		erdélyi és felvidéki magyarság két világháború közötti kulturális felvirágzásának bemutatása.	A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése. <i>(Pl. Milyen keserű döntésre kényszerítette a kisebbségi lét a határon túli magyarság jelentős részét?)</i>		
54.	35. A revíziós külpolitika eredményei	A megerősödő Németország árnyékában kialakuló külpolitikai, revíziós törekvéseink új lehetőségeinek ismertetése, érintve a politikai kényszerpálya fogalmkörét, a sikeres revíziós politika és az ország szuverenitása közötti ellentmondásokat. A náci Németországtól való függés erősödésének, a kisantant szétesésének, katonai függetlenségünk visszaszerzésének bemutatása. Az első bécsi döntés eredményének, és egy bekövetkező európai háborús konfliktus esetén	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. <i>(Pl. Milyen területgyarapodásokat sikerült elérni 1938–39-ben?)</i> G) Segédkönyvek, atlaszok, gyermeklexikonok használata A történelmi atlasz használata.	É: 1938 (az első bécsi döntés) TK: társadalom, társadalmi csoport, identitás, nemzet, nemzetiség	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		alkalmazandó magyar stratégiának a bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.			
55.	36. Hírközlés, tömegtájékoztatás, propaganda	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA <i>Ismeretszerzés, tanulás:</i> <i>Információk gyűjtése, grafikonokból, táblázatokból, szöveges forrásokból.</i> A média és a propaganda világháborúk között megnövekedő szerepének bemutatása, ismertetve annak jelentőségét a tömegtájékoztatásban, a nemzeti revizionista politika támogatásában. Bepillantás nyújtása a nemzeti propaganda retorikájába és szimbolikájába, és az új médiumok, a rádió és a mozi,	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Néhány fontos tudományos felfedezés és technikai találmány (pl. a rádió és a film) jelentőségének értékelése abból a szempontból, hogy mennyire változtatta meg az emberek életét. Egy plakát készítése.	TK: társadalom	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvilecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		valamint a, hagyományos sajtó és a plakátok szerepének fontosságába.			
56.	Összefoglalás	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése.	F: fehérterror, kormányzó, politikai antiszemitizmus, numerus clausus, konszolidáció, revízió N: Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál É: 1920. március, 1938. T: Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia	
57.	Ellenőrzés	Számonkérés.			
VII. A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ					
58.	37. A második világháború első szakasza, 1939–40 Új technikai	A második világháború 1939 és 1941 közötti időszakának bemutatása. Annak ismertetése, hogy melyek voltak a háború kitörésének közvetlen okai, milyenek	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző	F: második bécsi döntés, tengelyhatalmak, furcsa háború N: Churchill É: 1939. szeptember 1, 1940 T: Lengyelország	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
	találmányok alkalmazása a háború kezdeti szakaszában (Olvasmány)	voltak az európai nagyhatalmak erőviszonyai, és milyen érdekek vezérelték őket. A Molotov–Ribbentrop-paktum ismertetését követően a német–lengyel háborúnak és Lengyelország feldarabolásának a bemutatása. Az 1939–1940-es „furcsa háború” okainak és körülményeinek feltárása, majd Dánia és Norvégia megszállásának és az 1940-es franciaországi hadjáratnak a bemutatása. A „villámháború”, a „furcsa háború”, a gépesített hadviselés, a bábkormány fogalmainak ismertetése. Az angliai légitámadás és a stratégiai bombázás jellegzetességeinek bemutatása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	szempontok szerint. (Pl. Melyek a „villámháború” jellegzetességei?) 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk (pl. a német hódítások) azonosítása és értelmezése.	ÉK: változás és folyamatosság TK: politika, állam, államforma, államszervezet, diktatúra, birodalom Kapcsolódási pontok: Mozgóképkultúra és médiaismeret: Dokumentumfilmek a második világháború témájában. Játékfilmek (pl. Andrzej Wajda: Katyń.)	
59.	38. A világháború kiszélesedése, 1941	1941-ben Németország megtámadta a Szovjetuniót, Japán pedig az Amerikai Egyesült Államokat.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk	F: hadigazdaság É: 1941. június 22, 1941. december 7.	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		A világháború fokozatos kiszélesedésének áttekintése az atlasz vonatkozó térképeinek a használatával: a Szovjetunió elleni német invázió, az atlanti csata, Japán támadása Pearl Harbor ellen és az Amerikai Egyesült Államok belépése az európai háborúba.	csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. (Pl. Milyen indokokkal támadta meg Hitler az akkor szövetségesnek számító Szovjetuniót?) 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése. (Pl. a háború új színterei.)	ÉK: történelmi jelentőség TK: politika, állam, diktatúra, birodalom Kapcsolódási pontok: Mozgóképkultúra és médiaismeret: Dokumentumfilmek a második világháború témájában. Játékfilmek (pl. Michael Bay: Pearl Harbor – Égi háború).	
60.	39. Fordulat a világháború menetében, 1942. A hátszín szereplői Harcok Észak-Afrikáért és a Földközi-tengerért (Olvasmány)	A második világháború 1943-ban bekövetkezett fordulatának feldolgozása – a német hadsereg támadásának fennakadása az orosz fronton és az 1942–1943-as sztálingrádi katasztrófa az atlasz vonatkozó térképeinek a használatával. A szövetséges hatalmak közötti együttműködés kialakulása és az angolszászok Csendes-óceánon és Afrikában	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. (Pl. Fordulatok a háború menetében a különböző földrészekén!) 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről	F: totális háború, zsidóüldözés, partizán É: 1943. február eleje T: Sztálingrád Kapcsolódási pontok: Mozgóképkultúra és médiaismeret: Dokumentumfilmek a második világháború témájában. Játékfilmek (Pl. Joseph Vilsmaier:	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		aratott győzelmeinek bemutatása. A háborús hátszágokban élők megpróbáltatásainak, az elfoglalt területek etnikai tisztogatásainak és az ellenállási mozgalmak fajtáinak ismertetése.	leolvasható információk (pl. a döntő csaták helyszínei) azonosítása és értelmezése.	Sztálingrád; Andrzej Wajda: Csatorna)	
61.	40. A holokauszt	A náci hatalom faji politikájának és a világháború alatti népirtásoknak, a holokausztnak a bemutatása. A zsidóság jogfosztásának nyomon követése a főbb állomásait bemutatva: a nürnbergi faji törvényektől a gettósításig, deportálásokig. A Német Birodalom kiterjedésével az érintett etnikumok tömegének számbavétele, és a végső megoldás fogalmának ismertetése. Az európai zsidó és cigány közösségek koncentrációs táborokba gyűjtésének és a velük szemben elkövetett népirtás	1. Ismeretszerzés, tanulás C) Ismeretszerzés elsődleges forrásokból Szöveges történelmi források felhasználása a történelmi események megismeréséhez. (Pl. források keresése az interneten a holokauszttal kapcsolatban.) E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. (Pl. A zsidóság jogfosztásának, üldözésének és megsemmisítésének egyes	F: holokauszt, roma/cigány népirtás, gettó, deportálás T: Auschwitz TK: társadalom, társadalmi csoport, politika, állam, diktatúra, emberi jog, polgárjog, vallásüldözés Kapcsolódási pontok: Mozgóképkultúra és médiaismeret: Játékfilmek (Pl. Roman Polanski: A zongorista, Nemes Jeles László: Saul fia)	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		körülményeinek a bemutatása. Azon ellenálló erők áttekintése, melyek a zsidóság megmentésére tettek kísérletet. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	lépései.) 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok A történelmi térképekről leolvasható információk (pl. a koncentrációs és megsemmisítő táborok) azonosítása és értelmezése.		
62.	41. Németország és Japán legyőzése	A második világháború 1943–1945 közötti időszakának feldolgozása. A keleti front orosz győzelmeinek, a normandiai második front megnyitásának, a fasiszta Olaszország háborús vereségének és Németország megszállásának a bemutatása az atlasz vonatkozó térképeinek a használatával. Annak ismertetése, hogy melyek a szövetségesek együttműködésének csomópontjai, és milyen elképzeléseik voltak a háború utáni politikai rendezést illetően.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. (Pl. Melyek voltak Németország háborús vereségének a főbb tényezői?) G) Segédkönyvek, atlaszok, gyermeklexikonok használata A történelmi atlasz használata. 4. Tájékozódás térben-időben B) Topográfiai feladatok	É: 1944. június 6, 1945. május 9, 1945. szeptember 2. T: Berlin, Hiroshima, Normandia, Jalta Kapcsolódási pontok: Mozgóképkultúra és médiaismeret: Játékfilmek (Pl. Ken Annikin: A leghosszabb nap; A halál ötven órája, Rob Green: A bunker)	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		A lengyel felkelés, a német csodafegyver propaganda, az atombomba, a terrorbombázás fogalmainak ismertetése . Az 1945-ös német és japán kapituláció körülményeinek és a háborút lezáró nemzetközi megállapodásoknak a bemutatása.	A történelmi térképekről leolvasható információk azonosítása és értelmezése. <i>(Pl. Németország és Japán katonai vereségének főbb eseményei, helyszínei 1943 és 1945 között.)</i>		
63.	42. Magyarország a világháborúban. A hadba lépéstől a német megszállásig	Magyarország történetének bemutatása a háború kitörésétől a német megszállásig. A háborús konfliktust elkerülni kívánó második Teleki-kormány működésének ismertetése, részletezve az útkeresést alternatív szövetségesek felé. A második bécsi döntés és hatásának bemutatása Magyarország háborús szereplésére vonatkozóan. Magyarország szerepének bemutatása a jugoszláv állam felszámolásában. A Bárdossy-kormány Szovjetunió elleni hadüzenetének ismertetése. A	1. Ismeretszerzés, tanulás C) Ismeretszerzés elsődleges forrásokból Szöveges történelmi források (levelek, naplók, visszaemlékezések, újságcikkek, hivatalos dokumentumok stb.) felhasználása a történelmi események megismeréséhez. <i>(Pl. háborús visszaemlékezések részletei.)</i> E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző	N: Kállay Miklós É: 1941. június 27, 1943. január T: Don-kanyar <i>Kapcsolódási pontok:</i> <i>Vizuális kultúra:</i> <i>Eredeti fotók, háborús albumok.</i> <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret: Dokumentumfilmek (pl. a második világháború nagy csatái)</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		Kállay-kormány hintapolitikájának, illetve a doni katasztrófa után a magyar politikában és közvéleményben bekövetkező változásoknak az áttekintése.	szempontok szerint. (Pl. <i>Magyarország háborús szereplésének főbb állomásai.</i>) G) Segédkönyvek, atlaszok, gyermeklexikonok használata A történelmi atlasz használata. 2. Kritikai gondolkodás B) Emberi magatartások és döntések megfigyelése A tanulságok levonása történelmi személyek tettei alapján. (Pl. <i>Ítéljük meg Teleki Pál cselekedetét!</i>)		
64.	43. Magyarország német megszállása. A holokauszt Magyarországo n	Az 1944. március 19-i német megszállás körülményeinek, a magyar politikai szuverenitás megszűnésének bemutatása. A megszálláshoz vezető okok ismertetése, továbbá Magyarország jelentőségének a Német Birodalom háborús erőfeszítésében, stratégiájában. A Sztójay-kormány bábkormány	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. (Pl. <i>Magyarország német megszállása következményeinek</i>	F: deportálás, zsidótörvény É: 1944. március 19. <i>Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom: Radnóti Miklós: Nem tudhatom Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i>	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		jellegének és a német megszálló katonai és politikai erőknél a taglalása. Horthy Miklós kiugrási kísérlete előkészítésének és az ahhoz hiányzó eszközöknek a bemutatása. A zsidóüldözés és a magyarországi holokauszt lépcsőfokainak ismertetése.	<i>számbavétele.)</i>	<i>Játékfilmek (Pl. Kabay Barna - Gyöngyössi Imre: Jób lázadása)</i>	
65.	44. A nyilas diktatúra. Magyarország mint hadszíntér	Magyarország történetének feldolgozása 1944 októberétől 1945 áprilisáig. A kiugrási kísérlethez vezető okok és következményeinek bemutatása. A magyar Nyilaskeresztes Párt és Szálasi Ferenc hatalomra kerülésének áttekintése. A Magyarországon zajló háborús események, az angolszász bombázás, az orosz áttörés a Kárpátokon, Budapest ostromának és az ország áprilisi teljes felszabadításának és megszállásának a bemutatása.	1. Ismeretszerzés, tanulás E) Az információk rendszerezése és értelmezése Adatok és információk csoportosítása és rendszerezése különböző szempontok szerint. <i>(Pl. Magyarország háborús vereségének főbb állomásai.)</i>	N: Szálasi Ferenc É: 1944. október 15-16, 1945. április	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
66.	Összefoglalás 1.	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése A változások okainak és következményeinek számbavétele és kiértékelése.	F: tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, roma/cigány népiirtás, gettó, deportálás, partizán, zsidótörvény N: Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc É: 1939. szeptember 1, 1940 (második bécsi döntés), 1941. június 22, 1941. június 27, 1941. december 7, 1943. január, 1943. február eleje, 1944. március 19, 1944. június 6, 1944. október 15-16., 1945. április, 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja) T: Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Berlin, Jalta, Hirosima ÉK: változás és folyamatosság, ok	

Témák órák ra bont ása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
				és következmény, történelmi forrás, interpretáció, történelmi nézőpont TK: társadalom, társadalmi csoport, népességfogyás, nők migráció, életmód, gazdaság, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, államszervezet, diktatúra, birodalom, emberi jog, polgárjog, vallásüldözés	
67.	Összefoglalás 2.	A tananyag áttekintése a megadott szempontok szerint. A munkafüzet feladatainak megoldása. Az atlasz vonatkozó térképeinek a használata.		Ugyanazon nevek, fogalmak és évszámok, mint az első összefoglalás órán.	
68.	Ellenőrzés	Számonkérés.			
69.	Ismétlés	KÉPESSÉGFEJLESZTŐ ÓRA Szövegelemzés, forrásfeldolgozás. Filmnézés. Könyvtárhasználat. Az atlasz vonatkozó térképeinek	2. Kritikai gondolkodás C) A történelmi változások nyomon követése Egy korszakon belül lezajlott változások bemutatása	ÉK: történelmi nézőpont	

Témák órák ra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		a használata.	különböző szempontok szerint		
70- 71.	Öko-projekt	TANÉV KÖZBEN BEÉPÍTENDŐ			
72.	Tananyagzárás, értékelés	Éves munka megbeszélése, kiértékelése. Az éves tananyag összefüggéseinek, érdekességeinek áttekintése, kötetlenebb csoportos foglalkozások.			